

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO X.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, 15. novembra 1927.

Telefon št. 2552

STEV. 131.

Taksna prostost trgovske korespondence. — Taksiranje plačilnih listov. — Znižanje davka službenih prejemkov privatnih nameščenecv.

Zbor Centrale, ki se je vršil pretečeni teden v Beogradu, se je bavil tudi z aktualnimi davčnimi vprašanji. Na zboru je med drugimi tajnik zveze papirne industrije g. dr. Schiffrer stavil tri predloge, ki se bavijo s taksnim, odnosno davčnim vprašanjem.

Ti predlogi se glase sledeče:

1. Taksna prostost trgovske korespondence.

Trgovska korespondenca je bila po staroavstrijskih zakonih taks oproščena, dokler se ni sodno uporabljala. Od uveljavljanja novega zakona je vsa trgovska korespondenca razen trgovskih sklepnih pisem zavezana taksam. To dejstvo ima za posledico, da so industriji in trgovci izpostavljeni vedno nevarnosti visoke kazni, ako ustrezno ne taksirajo svoje korespondence. Ker je zakon tako kompliciran, da večina industrijev in trgovcev niti ne ve, kako naj taksira razno korespondenco, da ustreže zahtevam zakona, se vedno bolj množijo kazni, katere se jim nalagajo. Taksna dolžnost trgovske korespondence pa daje finančni upravi tudi povod za razne revizije trgovske korespondence, pri katerih je poslovna tajnost več ali manj ogrožena.

Da se to za bodočnost prepriča, je treba ob noveliranju taksnega zakona znova oprostiti takse vso trgovsko korespondenco, predvsem ono, ki se nanaša na sklep kupčije, dalje naročilne liste, konsignacije blaga, potrdila o prejemu blaga, potrdila o plačilu, tudi ako se ne nahajajo na računih, pisma o kreditiranju blaga, pisma o prolongiranju plačila, izpiski iz kontnih knjig, cesije trgovskih terjatev, kontokorentni obračuni, dogovori o plačilu zamudnih obresti in podobni primeri trgovske korespondence.

2. Taksiranje plačilnih listov.

Po tarifnem broju 34 taksne tarife so službeni prejemki privatnih nameščenecv zavezani ½ % taksni, bodisi da se plačujejo na podlagi podpisanega ali nepodpisanega seznama ali na tekoči račun dotičnega nameščenca.

To določilo daje finančni upravi v Sloveniji povod, da kontrolira posamezna podjetja in zahteva od njih, da plačajo ½ % takso na izplačane službene prejemke ne glede na to, da podjetje nima

niti podpisanega niti nepodpisanega seznama, niti ni otvorilo tekočega računa za dotičnega uradnika. S tem je ta taksa postala za privatne nameščenecv nov davek, ki je tembolj občuten, ker so službeni prejemki teh nameščenecv zavezani jako visokemu posebnemu davku.

Ob noveliranju taksne zakonodaje, naj se tarifna postavka 34. popolni v toliko, da so plačilne liste zavezane ¼ % taksni le, ako so podpisane.

Dokler se noveliranje ne izvede, naj Centrala izkuša uveljaviti načelo, da se ¼ % taksa ne pobira, ako se službeni prejemki ne izplačujejo na podlagi posebnega seznama.

3. Znižanje davka od službenih prejemkov privatnih nameščenecv.

S členom 79. finančnega zakona za leto 1927/1928 se je davek od službenih prejemkov privatnih nameščenecv izenačil za celo državo.

Finančna uprava je uvidela, da je ta obremenitev previsoka in je v načrtu Uredbe, s katero se nekateri davčni predpisi izmenjajo in popolnijo, znižala za samoupravne uradnike davek na 5% pri dohodkih od 36.000 Din dalje.

Enako ugodnost moramo zahtevati za vse privatne nameščenecv, koji bi bili kljub temu še višje obdavčeni nego državni nameščenecv, kajti draginske doklade privatnih nameščenecv so zavezane davku, dočim državni nameščenecv ne plačujejo davka od draginskih dokladov.

Obremenitev doseže pri 36.000 Din plače 4,5%, pri višjih prejemkih se stopnjuje do 10%. Dočim drž. činovniki plačajo ta davek samo od osnovne in položajne plače, plačajo privatni in avtonomni nameščenecv davek od vseh prejemkov, vključivši drag. doklade. Pri tem prihaja v poštev, da se na ta davek pobira še invalidski davek in vojaška komorska doklada.

Centralni zbor je vse predloge odobril in jih sprejel v sklenjeno resolucijo. Spričo važnosti vprašanj, katere zadevajo ti predlogi, želimo, da bi se skoro uresničili, kajti stavljeni predlogi ustrezajo željam slovenske industrije, ki ima ves interes na tem, da se povoljno rešijo.

Ljubljanski gremij trgovcev v zaščito trgovcev s papirjem.

Ker se pričenjajo v zmislu uredbe o reorganizaciji železniške uprave izvajati redukcije odsekov in oddelkov železniške direkcije, je Gremij trgovcev v Ljubljani sklical sestanek trgovcev s papirjem in jih opozoril na škodljive posledice, ki bi jih zadele vsled izvajanja gornje uredbe.

Z uredbo se nameravajo centralizirati vsi oddelki pri generalni direkciji, kjer se bodo vršile v bodoče vse glavne nabavke materiala za potrebe železnice. Po informacijah se bo centralizirala polagoma tudi vsa reklamacijska služba, ki bo povzročala našim trgovcem velike neprilike, ker se bodo morali za rešitev reklamacij obračati v Beograd.

Vsled tega so ljubljanski trgovci, ki se bavijo s prodajo papirja in ki so istočasno tudi dobavitelji pisarniških potrebščin železniške direkcije, sklenili na skupnem sestanku vložiti na merodajnem mestu najenergičnejši protest proti ukinitvi eksponata.

Posebna deputacija se je istočasno podala v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo in referentu g. Mohoriču navedla utemeljene in tehtne vzoške proti centralizaciji nabavk s prošnjo, da se za zadevo na tarifni konferenci, ki se vrši začetkom meseca decembra t. l. v Beogradu, zavzame, opozori merodajne faktorje na nedogledne posledice, ki bi jih utrpeli vsled nove uredbe trgovci s papirjem v Sloveniji ter prepriča njeno izvajanje.

Tajnik g. Mohorič je deputaciji obljubil, da bo Zbornica podvzela vse potrebne korake v njihovo zaščito.

TRGOVINSKI ODOŠAJI MED ITALIJO IN JUGOSLAVIJO.

V času, pravi agencija »Voita«, ko se razpravlja o odošajih med Francijo in Jugoslavijo, je zanimivo beležiti podatke o razmerju italijanskega izvoza z uvozom iz Jugoslavije. V prvih 7 mesecih t. l. je Italija uvozila za 412 mil., iz-

vozila pa za 171 mil. lir blaga, vsled česar znaša deficit v tej dobi 241 milijonov lir. V isti dobi preteklega leta je Italija uvozila za 655 milijonov, izvozila pa za 201 milijon lir, tako da je znašal deficit na italijanski strani v prvih sedmih mesecih l. 1. 439 milijonov lir. Letos izkazuje italijanska trgovinska bilanca napram Jugoslaviji, z ozirom na lanskó, zboljšanje za 198 milijonov lir odnosno za 45 odstotkov. Za to zboljšanje se ima Italija zahvaliti predvsem manjšemu uvozu turščice in nekaterih vrst žita, navzlic temu pa ostaja ta del italijanske trgovinske bilance deficiten.

POJASNILO O OCARINJANJU SVILENIH IN POLSVILENIH NOGAVIC OB UVOZU.

Ker so se določila carinskega zakona pri carinjenju svilenih in polsvilenih nogavic, ki se ocarinjajo po tar. št. 235 t. 2. a) in b) različno tolmačila, je dal finančni minister v tem oziru naslednje pojasnilo:

Ko se ocenjuje nogavice, ali so svilene ali deloma svilene, se ne jemljejo v poštev zgornji del robu, spodnji del stopala, peta in nadprstje, kolikor so izdelani vsi ali poedini iz drugega materiala, ne pa iz svile.

1. Kot svilene nogavice se ocarinjajo potemtakem:

a) nogavice, za katerih izdelavo se je uporabila samo naravna ali umetna svila ali pa sta se uporabili obe skupaj;

b) nogavice, ki so izdelane vseskozi na isti način, pri katerih pa se je uporabil poleg naravne ali umetne svile ali obeh skupaj še drug material in pri katerih preseza naravna ali umetna svila ali presezata obe skupaj 50% obče teže uporabljenega materiala;

c) nogavice, katerih del, izvzemši zgornji del robu, spodnji del stopala, peta in nadprstje, je izdelan povsem iz naravne ali umetne svile ali iz obeh skupaj ali iz mešanega materiala, pri katerih pa preseza naravna ali umetna svila ali presezata obe skupaj 50%, dočim so izdelani v obeh navedenih primerih zgornji del robu, spodnji del stopala, peta in nadprstje iz drugega materiala, ne pa iz svile;

č) nogavice, katerih del, izvzemši zgornji del robu, spodnji del stopala, peta in nadprstje, je izdelan iz mešanega materiala, ne pa samo iz svile, in pri katerih ne preseza naravna ali umetna svila ali ne presezata obe skupaj 50%, toda se je uporabila za izdelavo zgornjega robu, spodnjega dela stopala, pete in nadprstja ali v enem teh delov sama svila ali poleg svile še drug material, in pri katerih preseza svila v teh delih ali v enem izmed njih s svilo v ostalem delu nogavice 50% obče teže materiala, uporabljenega v onih delih ali v enem izmed njih in v ostalem delu nogavice.

2. Kot deloma svilene se ocarinjajo vse ostale nogavice, pri katerih se je uporabil poleg svile še drug material.

Ljubljanska borza.

Tečaj 14. novembra 1927	Povpr. ševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h gold.	2296	2302
Berlin 1 M	13535	13565
Curih 100 fr.	1094—	1097—
Dunaj 1 kiling	8—	808
London 1 funt	27640	27720
Newyork 1 dolar	5665	5685
Praga 100 kron	16805	16885
Trst 100 lir	307625	319625

Zbor Centrale industrijskih korporacij v Beogradu.

Pod predsedstvom g. I. Bajlonija se je vršil v petek v Beogradu zbor industrijev iz cele naše države. Zboru so prisostvovali delegati ministrstva trgovine in industrije, ministrstva poljedelstva in vod, ministrstva za socialno politiko, generalne direkcije davkov, narodne odbrane in prometnega ministrstva. Industrijalce iz Slovenije sta zastopala podpredsednik Centrale industrijskih korporacij g. dr. F. Windischer in ing. M. Šuklje.

Po otvoritvenem govoru g. Bajlonija je prvi referiral g. Aleksander iz Zagreba o splošnem gospodarskem položaju in zlasti o položaju naše industrije. Govoril je predvsem o gospodarski krizi in povdarjal, da se z merodajne strani ni storilo za omiljenje krize prav ničesar. To krizo je povzročila v glavnem kriza konsuma. Ker je naš potrošač obenem poljedelec, je treba stremeti za tem, da se naša agrarna produkcija intenzivira. Merodajni faktorji morajo skrbeti zlasti za to, da se naši poljedelski proizvodi industrijalizirajo. Za industrijo se ni napravilo ničesar. Govoril je nadalje o ukinitvi nekaterih carinarnic (Celje, Tržič, Niš i. dr.), ki je povzročila gospodarskim krogom veliko škode. Likvidacijo bi se moralo izvršiti postopno. Sedanje carinsko poslovanje je zelo težko in drago. — Odbor za štedenje pri ministrstvu financ ne deluje. Enako je tudi z gospodarskim svetom. Potreben je zakon o centralni upravi. Ugotavlja, da se ministrstva ne držijo določil obrtnega in finančnega zakona pri drž. licitacijah in nabavkah, kjer bi morala domača podjetja imeti prednost pred inozemskimi, četudi so njih oferte za 10% dražje. Končno je podrobno orisal stanje vsake posamezne industrijske stroke in na podlagi tega ugotavlja, kako bi se moralo postopati pri sklepanju trgovinskih pogodb.

O stanju industrije v Sloveniji je obširno poročal glavni tajnik Zveze industrijev v Ljubljani gosp. ing. M. Šuklje. Njegov referat priobčimo v prihodnji številki.

Sledili sta poročili o stanju industrije v skopljanskem in sarajevskem okraju.

G. M. Stojiljković govori o žalostnem položaju mlinske industrije. Ker bo to poročilo zanimalo gotovo tudi naše mlinarje, bomo priobčili njegov referat v celoti.

Tajnik beograjske industrijske zbornice g. dr. C. Popović je nato govoril o reparacijah. Dasi je vojna srbijsko industrijo popolnoma uničila, so reparacije, zlasti v začetku, koristile skoro izključno državi sami. Iz kvote za leto 1928 je določenih 24 milijonov za privatne nabavke. Po prejetih poročilih se zdi, da je postalo tudi to negotovo. Poročevalec zahteva, da se pozove merodajne faktorje, da se na račun reparacij nabavljajo samo taki predmeti, ki se v naši državi ne izdelujejo. Za most v Pančevi se je potrebovalo 2000 vagonov cementa; naročili so cement na račun reparacij, dasi je cementna industrija pri nas dobro razvita.

Nato se je začelo obravnavati o carinsko-trgovinski politiki naše države z ozirom na carinsko-trgovinsko politiko drugih držav, zlasti onih, s kojimi smo v tesnejših trgovinskih stikih. G. dr. Djurdjević, sekretar skopljanske zbornice, govori o trgovinskih pogodbah z Grčijo, Bolgarijo, Albanijo in

Turčijo. Podrobneje o trgovinski pogodbi z Grčijo je govoril tajnik industrijske zbornice v Beogradu, g. Dragan Miličević. G. Sava Kukić, ki je bil delegat za pogajanja z Grčijo je tudi govoril o teh pogajanjih, zlasti pa še o reviziji pogodbe z Avstrijo. G. predsednik Bajloni je glede revizije pogodbe z Avstrijo izjavil, da se naj pogajanje prekine, če ne bo mogoče doseči ugodnejših pogojev.

Glavni tajnik centrale industrijskih korporacij je nato podal referat o potrebi stabilizacije političnih razmer. Okolnosti, koje imajo upliv na razvoj našega gospodarstva vobče, a zlasti industrije, se niso na žalost niti po zadnjem zboru centrale v mnogem spremenile. Politična stabilnost bi brez dvoma uplivala tudi na stabilnost na gospodarskem polju. Po izčrpnem obravnavanju tega vprašanja je glavni sekretar referiral o vprašanju industrijskega kredita ter obrazložil historijat tega vprašanja, nakar je govoril o vrstah kredita, ki je potreben za večja odnosno za srednja ali manjša podjetja. Dokler se pa vprašanje kreditov ne reši, svetuje centrala svojim članom, da bi naj bili oprezní pri razširitvi in obnovi svojih tovarn.

Sledil je referat o znanstveni organizaciji dela, ki je pri nas brez dvoma še v povojih. Da bi se pa tudi pri nas začela uveljavljati načela znanstvene organizacije dela, je brezpogojno potrebno, da se začne za to intenzivna propaganda v naših lastnih, kakor tudi v krogih inženjerjev in delavcev. Centrala je ministrstvu trgovine in industrije že izjavila, da je pripravljena s pomočjo ministrstva organizirati nacionalni odbor za propagando znanstvene organizacije dela. Odbor bo stopil v stike z Institutom za znanstveno organizacijo dela v Ženevi, ki bo poslal svojega tajnika v našo državo, da razmere prouči, da stopi v stik s tukajšnjimi krogi in da razvije najintenzivnejšo propagando.

Na popoldanski seji je poročal g. ing. Šuklje o povišanju prinosne tarife za nezgodno zavarovanje.

Tajnik Centrale industrijskih korporacij g. dr. C. Gregorič je obširno govoril o fiskalni obremenitvi našega gospodarstva, o davku na poslovni promet, o izenačenju neposrednih davkov in o samoupravnih fiskalnih bremenih.

G. dr. Šifrer, sekretar Zveze industrije papirja, je stavil tri predloge, o kojih govorimo na drugem mestu.

Izvolil se je še poseben odbor, ki naj bi sestavil resolucije, nakar je predsednik g. I. Bajloni zaključil zbor.

PREMOGOVNI SVETOVNI TRG OB ZACETKU ZIMSKE SEZIJE.

Mednarodni premogovni trg je letos v marsičem precej drugačen kot lani. Lani je bil popolnoma pod vtisom angleškega premogovnega štrajka, nikjer ni bilo prodajnih težkoč, produkcija se je mogla zmeraj naprej širiti. Letos se pa pojavlja angleški premog zopet na vseh prejšnjih trgih. Kljub temu je pa čudno, da je angleška premogovna industrija v primeri z razvojem v Nemčiji in Poljski vseeno zaostala. Nemška produkcija izkazuje doslej napram lanskí produkciji plus ca 20 milijonov ton, poljski koncentri držijo med angleškim štrajkom osvojené trge, Anglija pa proda v inozemstvu samo ca dve tretjini normalnih eksportnih množin in ne kaže produkcija angleških premogovnikov nobenega posebnega prirastka proti zadnjemu normalnemu letu 1925, v kojem je bilo pa že za 20 milijonov ton manj nakopanih kot v prejšnjih letih.

Angleški narodni gospodarji trdijo, da ima za angleško premogarstvo eksport veliko večjo važnost kot za nemško ali poljsko. To izjemno angleško stališče seveda drugi zanikavajo in ga označujejo kot nepravilno in na starih računih sloveče, ki že več ne veljajo. Huda konkurenca na mednarodnem premogovnem trgu pride po mnenju teh krogov odtod, da sta tudi Nemčija in Poljska svojo premogovno produkcijo danes tako visoko dvignili, da tudi ob času visoke konjunktore doma ne moreta nič več prodati. Tudi v tekočem letu je kljub največji sprejemni zmožnosti lastnega domačega trga Poruhrje eksport premoga zelo dvignilo, poljski premogovni eksport se je pa še prav v zadnjih mesecih zopet krepko pomnožil.

Nekaj števil iz mednarodne statistike nam sicer dokaže, da je eksport premoga iz imenovanih dveh glavnih angleških konkurenčnih dežel dosegel celo večji pomen kot ga ima angleški premogovni eksport. Anglija je nakopala leta 1925 (lanskih števil vsled štrajka za primerjanje ne moremo navajati) ca 247 milijonov ton premoga; eksportirala je okoli 58 milijonov ton ali 22% svoje produkcije. Tudi v prejšnjih normalnih letih eksport odstotno ni bilo dosti večji. Nemci so nakopali v letu 1926 okoli 145 milijonov ton, od koje produkcije so z reparacijskim premogom vred izvozili ca 46,3 milijonov ton ali za 32%. Nemški izvoz premoga se je v primeri s prejšnjimi leti zelo dvignil. Poljska premogovna produkcija je znašala lani 36 milijonov ton, eksportirali so 14,3 milj. ton ali 40 odstotkov. Pri Nemčiji je važno tudi to, da je svoj premogovni import v zadnjih letih znižala na minimum, tako da znaša razlika lanskega uvoza proti uvozu leta 1924 celih 10 milijonov ton. Ta sprememba v nemškem premogovnem gospodarstvu se je mogla doseči le z velikim dvigom produkcije črne in rjavega premoga.

Značilni so nazori Leeja, tajnika an-

gleške rudarske zveze, o vzrokih nazadovanja angleškega premogarstva. Pravi, da izvažajo kontinentalni konkurenčni okraji danes v nekatere dežele več premoga kot pred štrajkom in pred vojsko, dočim se je znižal angleški eksport na dve tretjini prejšnje množine. Poleg uvoznih omejitev posameznih dežel je po mnenju Leeja za angleško rudarsko krizo odgovorna pogodba v Versaillesu; pri tem ne misli samo na nemške reparacijske dajatve, temveč poudarja izrecno, da je Lloyd George pri »razdelitvi Evrope« premalo pomislil, da z dodelitvijo koridora Poljski uničuje angleški premogovni trg. V resnici pošilja Poljska skoz ta koridor — ob Visli in po Visli — danes zelo veliko premoga po prav nizkih cenah ven v svet; tudi Nemci obdelujejo z veliko silo trge na severu in prihaja od tam ruhrski premog celo v Anglijo.

ZASTOPSTVA, PONUDBE IN POVPRASEVANJA.

Patent za izdelovanje svilene tkanine in to »maschensicheres Seidengewebe«, ki služi za izdelovanje svilениh nogavic, svilenege perila i. dr.; želi oddati v zakup izumitelj iz Švice. Izum je že patentiran v Švici, Franciji in Angliji, ter se v teh državah tudi že izkorišča, medtem ko je patentiran že skoro v vseh evropskih državah, v Zedinjenih državah Amerike ter v Kanadi. Patent se nudi na prodaj ali v zakup. Interesenti naj se obrnejo na Švicarski konzulat v Zagrebu, kjer dobijo točnejše informacije.

Dobava semen tvrdki v Montrealu (Kanada). Neka tvrdka v Montrealu se zanima za nakup bučnega semena, nadalje solčnic, prosa, konoplje, fižola, grašice in repnega semena. Interesentom je naslov dotične tvrdke na razpolago v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Za izvoznike črev. Tvrdka Oskar Fuister, Darmhandlung, Berlin, Reinickendorf, Ost 1, želi ponudbe za posušena čreva.

Izvozniki v Ameriko. Interesenti, ki bi radi izvažali v Ameriko, se naj obrnejo na tvrdko Willerton Company, factors, 1133 Broadway, Newyork, z navedbo, katere predmete bi hoteli izvažati, nakar jim bo tvrdka sporočila glede možnosti plasiranja teh predmetov na ameriških trgih. Piše naj se angleški.

Trgovska agencija v Parizu. V Parizu se je otvorila nova trgovsko-posredniška agencija, ki je našim izvoznikom in uvoznikom z informacijami gospodarskega značaja vedno na razpolago. Naslov agencije je: Export-Import-Commission »Commerce«, Agence Generale pour le Commerce, l'Information et la Reclame, Paris (19e) 32, Cité Lemièrè 32.

Fr. Zelenik:

Praktični migljaji.

Dokler je posameznik pridelal ali izdelal vse, kar je rabil za svoje življenje, ni bilo trgovine. Potreba trgovanja je nastala šele tedaj, ko posameznik ni več pridelal ali izdeloval vsega za svojo potrebo, ampak je prideloval ali izdeloval le nekatere potrebščine in te v odvisni količini. V početkih je pa trgovanje obstajalo le v izmenjavanju pridelkov in izdelkov. Šele pozneje, ko se je uvedel denar, se je izmenjavanje umaknilo nakupovanju in prodajanju za denar. Nastal je trgovec, ki je posredoval izmenjavanje blaga za denar in nastala je tudi potreba, da si je trgovec zapisoval prejemke in izdatke gotovine. Z uvedbo kredita si je moral zapisovati tudi prodajo in nakup blaga na kredit ali na upanje. V prvih početkih so bila taka zapisovanja in zabeležbe kaj enostavne. Naj so bili ti zapiski še tako preprosti, vendar moramo v njih iskati početak in temelj enostavnega knjigovodstva.

Kdaj je nastalo danes tako znano in vpeljano dvostavno knjigovodstvo, ki se danes porablja v različnih oblikah in na razne načine, ne vemo. Eni pravijo, da je dvostavno knjigovodstvo iznašel menih Luka Paciolo, ki je leta 1493 izdal učno knjigo o dvostavnem knjigovodstvu. Ta menih pa nikakor ni izumitelj dvostavnega knjigovodstva, ker sam pravi v svoji knjigi, da se drži venecijanskega načina. Obstojajo trditve, da je dvostavno knjigovodstvo bilo znano že v starem Egiptu, vsaj tako sem čital v razpravi nekega profesorja trgovske visoke šole v Lipskem.

Vsekakor se je knjigovodstvo razvilo v Italiji in zato nosi dvostavno knjigovodstvo tudi označbo: italijansko knjigovodstvo.

Dvostavno se imenuje to knjigovodstvo ne zato, da bi povzročalo dvakrat toliko dela, kot takozvano enostavno knjigovodstvo, ampak zato, ker se vsak poslovni dogodek vknjiži najmanj v dveh poštevih v glavni knjigi.

Večina trgovskih nastavljenecv, kateri niso imeli prilike, da bi se izveščali tudi v knjigovodstvu, misli, da je to le mehanično delo, avtomatično prepisovanje računov v knjige, prenašanje iz ene knjige v drugo itd. Tako mišljenje je popolnoma napačno, kakor je napačno naziranje mnogih trgovcev, da jim knjigovodstvo ni potrebno in da je škoda denarja za knjigovodstvo. Nočejo si vpletati smotrenega, sistematičnega knjigovodstva, ampak se držijo svojega pisarenja, katero je po njihovih nazorih zadostno knjigovodstvo. Poznam trgovce, kjer nimajo dvostavnega knjigovodstva, pa vendar pišejo mnogo preveč in po nepotrebnem. To se vpisuje, prepisuje, črta in križa, da imajo mnogo več dela, kot bi ga imeli z res modernim in smotrenim knjigovodstvom. Vkljub tolikemu pisarenju pa trgovec nima številčnega

Razširjajte »Trgovski list«!

LISTEK.

Ford v krizi.

Ford, kralj avtomobilov, je leta 1924 ponosno povedal, da je njegov 10.000.000. T voz oddrdral iz tovarne v svet kot znak zmage njegovega industrijskega sistema in prodajne organizacije. Saj je res. Fordove tovarne z večno tekočim trakom so bruhalo iz sebe avto za avtom, ki so na brezkonkurenčnem trgu bili sami s svojo nizko ceno, s svojim neznatnim mesečnim odplačilom. V tovarni je Ford pokazal silo popolne izrabe stroja in človeka, ga vpregel v čas, ki ga meri njegov trak, kar je dalo doslej nepoznano množino istovrstnih izdelkov, armade Fordov, ki so se razlile po vsem svetu in ki jih upravljajo vse rase, vsi narodi. Fordov sistem je postal znak dobe, produkcija v masah, usmerjena samo na cenen produkt, se je začela smatrati kot edino zveličavna vera v industriji. Ford je postal običajen potrošni predmet, ki se ga ga zmenja, ko se ga porabi, in kupi novega, kakor obleko.

Po vojni pa so se začeli oglašati skeptiki, kojih vesti je bilo začetkom res treba pripisati senzaciji željnemu

ameriškemu občinstvu — ali pa novinarstvu, kdo ve — ki si ne more zamisliti, uživajoč ob nikoli dovolj lepih in krvavih umorih, boljšega čtiva, kot bi bilo ono pod naslovom »Ford pred konkurzom!« Govorilo se je o finančnih težavah (šlo je za 70 milijonov dolarjev), poudarjalo se je, da bo Fordovo konzervativno vstrajanje pri skoro 20 let stari tipi, njegova trma v nje zagovarjanju, ki ga je dovedla do veličine, tudi njegov padec, njegova zadnja napaka. Ford se za to ni zmenil: njegove tovarne so tekle naprej, Ford je ostal Ford tipa T. Tovarna je razglasila, da je njeno stanje boljše kot kdaj prej, da je sicer produkcija leta 1926 (1.800.000 voz) padla napram letu 1925, da pa je čisti dobiček še vedno lep in okrogla vsota 100.000.000 dolarjev, imovina pa štirikrat tolika, dolgov nobenih, poleg tega nov vir: pomladitev Forda. Za 60 dolarjev pomladi Forda tovarna, ima za to poseben oddelk in si obeta iz avtomobilskega pomlajevanja lepih dobičkov.

Vendar vesti o krizi pri Fordu niso hotele ponehati. Na zunaj se ni poznalo, pač pa na znotraj. Tako pripoveduje Fordov agent, da je tovarna občutila posebno težko zadnjih pet let trajajočo farmersko krizo (dohodki

njih so sorazmerno za 25% manjši kot evropskih kmetovalcev). Zato je morala pritisniti na svoj prodajni aparat, kar se je le dalo. V mestu z 9000 prebivalci je moral razpečati prvotno 20 voz, katerim se je po naredbi iz tovarne l. 1920 pridružilo še 15, potem pa še 15 iz sosednjega kraja, potem pa še traktorji, pa še Fordov časopis »The Beartown Independent«. Tako je agentu l. 1920 prineslo 13.000 dolarjev izgube, ki seveda niso zadeli g. Forda. Vodja filiale je pregledoval za agente obsežno kartoteko vseh oseb njih okoliša, ki še nimajo Forda. Pri vsakem mora biti namreč zabeleženo, zakaj mu ga ni mogoče obesiti. Agentova opazka na listu »nemogoče« (ker si naslovnik ni mogel kupiti niti samokolnice, kaj šele Forda ali traktor) je vodjo filiale razburila, da je odšel na lice mesta. Ko je videl, da je revnemu kmetu toča vse zbila, ni pomagalo nič. Agent je dobil nalog, da mu mora prodati Forda, češ saj imamo dovolj agentov, ki se pulijo za slična mesta! — Tako je agent prodajal Forde povsod: nekoč sumljivemu črncu, ki ni imel ničesar, niti dohodkov niti kaj drugega. Vendar je redno plačeval obroke. »Kaj me je brigalo, če je bil vedno istočasno oropan tramvajski sprevodnik

zvečer pred remizo ali se je zgodilo kaj podobnega. Jaz sem denar kasiral. Ščasoma mi je jelo jahanje družbe na agentih presedati, pa sem šel,« pripoveduje agent.

Res, Ford je obvladal trg s svojimi cenami, ne toliko s kakovostjo svoje tipe iz leta 1908. Cene nam posvedočijo:

leta 1908 je stal Ford	950 dol.
leta 1916	360 dol.
leta 1919	575 dol.
leta 1925	290 dol.
sedaj	360 dol.

Vendar je šlo vedno težje, ker so se razmere na ameriškem trgu v zadnjem času bistveno izpremenile v tem smislu, da cena ne igra več tolike vloge. Vprašanje nekaj dolarjev ne odloči več vprašanja: ali Ford ali avto.

Kupna moč konsumentov se je namreč povečala za okroglo 40%. Razvila se je obsežna in učinkovita organizacija nakupnega kredita. Ford je ostal trmast pri geslu: nizke cene in T 1908, kar mu je prineslo, da je leta 1926 iztržil samo eno petino tega, kar leto poprej. Ostal je veren svojim dogmam iz let 1908—1924.

No, pa njegovi konkurentje. Ti so dobro spoznali položaj na trgu, ki se je naveličal Forda in hotel avto, lep,

pregleda svoje trgovine, ne pozna, odkod in kakšen je resnični uspeh trgovine, ne ve, ali so njegovi izdatki v razmerju z dobičkom itd.

Trgovsko knjigovodstvo pa ni potrebno samo veletrgovini, ampak tudi malemu trgovcu.

Trgovski zakon ne zahteva od malega (neprotokoliranega) trgovca, da vodi trgovske knjige, toda vsled tega taki trgovec ne bo sklepal: »Ker me zakon ne sili, zato ne bom vodil knjig.« Ako ne zahteva zakon, pa zahteva korist trgovca, da vodi knjige. Trgovec, kateri dobiva in daje blago na upanje, mora z ozirom na svoje koristi imeti vrejeno knjigovodstvo, če se hoče obvarovati škode. Zapisovati si mora vse svoje dolžnike, da ve, kdaj in koliko ima pri posameznikih terjati in koliko dobaviteljem plačati. Ako bi si ne zapisoval svojih dolžnikov, bi pozabil koliko mu vsak posameznik dolguje. Ako si v svojih knjigah ne zapisuje, ali nima drugačnega pregleda, koliko in za kdaj on dolguje raznim upnikom, se lahko pripeti, da ob času zapadlosti računov ne bo imel gotovine na razpolago, ne bi mogel točno plačevati in trpel bi njegov kredit. Dandanes je pa kredit ali zaupanje duša vsega prometa. Zato mora vsak paziti, da svoj kredit ali zaupanje dobaviteljev kolikor mogoče poveča. Z netočnimi plačili pa se kredit ne samo ne poveča, temveč zmanjša in večkrat tudi popolnoma izgubi. S knjigo ali z drugačnim pregledom pa vidi trgovec, kdaj mora in koliko mora plačati, pa si bo preskrbel pravočasno plačilna sredstva, bo plačila vršil točno in s tem si večal zaupanje dobaviteljev.

Druga korist, katero nam drugi vrejeno knjigovodstvo, je ta, da moremo v spornih zadevah podati na podlagi knjig dokazilo, ki ima velik vpliv na končni sodni izid.

Iz knjig moremo v kratkem ugotoviti, kakšen je uspeh našega dela in razvideti, če izdatki za lastno porabo ne presegajo naših razmer.

Za slučaj, da bi se nam previsoko odmeril davek, moremo s knjigami dokazati, kakšen je naš promet in uspeh, ter doseči, da se nam predpiše pravilen davek.

V slučaju konkurza more trgovec le z rednim knjigovodstvom dokazati, ali je brez lastne krivde zabredel v neplačovitost, ter si varovati čast in obvarovati kazni.

Trgovsko knjigovodstvo imenujemo zapisovanje po gotovem redu in načinu vsega premoženja kakor tudi vseh izprememb tega premoženja, ki nastajajo s trgovanjem.

Z besedo premoženje v širšem pomenu besede označujemo vse tiste dobrine, s katerimi trgovec lahko pravno veljavno razpolaga. Take dobrine ali premoženjski deli so n. pr. denar, blago, posestvo, oprava, vrednostni papirji, tuji denar, terjatve pri odjemalcih itd. Ti premoženjski deli tvorijo trgovčevu

eleganten, raznolik po barvi, obliki, lastnostih, po namenu. Kupci so hoteli svojo povečano kupno moč tudi uživati: hoteli so nekaj luksusa v avtu, vsaj za par dolarjev. Povpraševali so za lahkim avtom, ki bi vozil po asfaltiranih cestah. Kaj jim mari avto, ki je pred 10, 20 leti vozil čez drn in strn in se s tem ponašal. To je prošlost, muzej. Vse to je izrabila General Motors Corp., koje številke so sledeče:

leta 1925 825.000 voz,
leta 1926 1.215.826 voz,
leta 1927 prvo polletje + 40%!

In dnevna produkcija Chevroletov je presegla letos spomladi Fordovo! Zdi se, da tu ne bo zgled običal: nove tipe, izpreminjajoče se »mode«, prilagodene vsakokratnemu okusu, stalno stremiljenje za novim, kar vzbuja vedno novo povpraševanje, in pa silovita reklama (za leto 1927 ima družba v svojem proračunu za reklamo postavko 50.000.000 dol., od tega za Chevrolet 10.000.000 dolarjev) bo konkurenčno moč družbe še povečalo. V njo se družijo različne tovarne, proizvajajoč vsaka svoje tipe in razrede, stopajo pa enotno na trg v konkurenčni boj.

In Ford? Ford je začel reklamo za

aktivno premoženje ali aktiva. Aktiva = posest.

Premoženje v širšem pomenu besede pa tvorijo tudi njegove obveznosti, kakor dolžne menice (akcepti ali trate), vknjiženi dolgovi na posestvu (hipoteke), dolgovi za prejeto blago dobaviteljem blaga itd. Te obveznosti tvorijo pasivno premoženje trgovca ali pasiva. Pasiva = dolgovi. Ako odračunamo od aktiv pasiva, dobimo čisto premoženje trgovca, t. j. premoženje v ožjem pomenu besede. Kadar so aktiva večja od pasiv, je trgovec aktiven ali solventen (plačila zmožen). Kadar so pa pasiva večja od aktiv, je trgovec pasiven ali insolventen (plačila nezmožen, neplačevit).

S trgovanjem se ti premoženjski deli vedno izpreminjajo, n. pr. s prodajo blaga za gotovino se zmanjša zaloga blaga, pa poveča množina denarja, ali z nakupom blaga za gotovino se poveča zaloga blaga, pa zmanjša količina denarja itd. Take izpremembe zapisuje po gotovem redu in načinu trgovsko knjigovodstvo.

Da knjigovodstvo odgovarja in je od koristi za trgovca, mora biti tako vrejeno, da pokazuje:

1. Stanje premoženja v širokem pomenu besede (tedaj vseh aktiv in pasiv) ob začetku in ob koncu določene poslovne dobe;

2. vse prejemke in izdatke v denarju in v blagu;

3. celotno gibanje vseh terjatev in vseh dolgov ter njih višino ali vsoto ob koncu poslovne dobe;

4. vse tekom poslovne dobe s trgovanjem dosežene dobičke ali izgube, kakor tudi, kje in kako je nastala izguba ali dobiček.

Da bodo knjige imele tudi pred sodnijo in davčno oblastjo dokazno vrednost, se morajo voditi po določilih trgovskega zakona.

Knjige se morajo tedaj voditi tako, da je iz njih vsak čas razvidno premoženjsko stanje. Posluževati se moramo živega jezika in rabiti pismenke takega jezika.

Knjige morajo biti vezane in list za listom, ozir. stran za stranjo zaznamovana s tekočo številko.

Knjige morajo biti kolekovane in mora davčna ozir. finančna oblast s pečatom pritrditi vrstico skoz knjige.

V knjigah ne sme ostati noben prazen prostor, ki se mora praviloma izpolniti s črto, da se onemogoči kaka poznejša vknjižba.

Prvotna vknjižba se ne sme nikdar tako prečrtati ali popraviti, da bi postala prvotna vknjižba nečitljiva. Tudi se ne sme ničesar radirati.

Ali ste že član »Trgovskega društva Merkur v Ljubljani«? — Če ne, prijavite čimpreje svoj pristop!

svoje — novo tipo! Težak je bil ta korak od stare vere, še težja njegova izvršitev. Kakor je silen velikanski Fordov sistem, sam v sebi popoln — tako je neokreten. Preosnova njegovih tovarn (ki vse izdelujejo samo tipo T) na svojo novo tipo bo vzela denar (za l. 1927 računa Ford prvi obrok na 50—75.000.000 dolarjev) in čas, ki ga konkurentje izrabijo, ko bo Fordov trak stal. Saj stane samo stroj, ki izdeluje najmanjši del tipe T, 100.000 dolarjev, čas pa je neprecenljiv. Ford pravi, da bo zato njegova tipa tako po kvaliteti kakor po ceni brez konkurence. Na to se že pripravljajo: hoče se predvsem osamosvojiti v sirovinah, ki jih ima vse razen bakra in kavčuka. Tega bo sam prideloval v Južni Ameriki. Ostalo sledi — vse za novi Ford.

Pa ne samo to. V zvezi z novo tipo je Ford zasnoval velik načrt: motorizacijo Amerike in ostalega sveta. Nova tipa bo tista, ki bo zmogala povsod, ki bo izpremenila promet, mesta, trgovino. Evropa naj ostane za carinskimi mejami, bodo pa kolonijalne dežele prej motorizirane. To bo storila nova tipa, pravi Ford.

Mi pa: bomo videli.

Trgovina.

Pospeševanje trgovinskih stikov z Ameriko. Udruženje trgovcev v Newyoriku, ki spada med najvažnejše trgovske organizacije v Zedinjenih državah, se prav intenzivno trudi za poglobitev stikov inozemskih trgovskih podjetij z ameriškimi uvozniki ali izvozniki. V te svrhe sestavlja izkaze trgovcev-inozemcev, koji naslovi so vsakemu interesentu na razpolago. Udruženje vrši informativno in posredovalno službo brezplačno, zato bi bilo želeli, da se mu da na razpolago imena vseh onih naših interesentov, ki želijo stopiti v stike z Zedinjenimi državami Amerike. Potrebna je navedba naslova, vrste poslov z opisom blaga, dobavni in plačilni pogoji z navedbo referenc zlasti ameriških tvrdk. Interesenti, ki želijo, da se njih podjetja vpišejo v predmetni seznam, naj pošljejo svoje naslove z gornjimi navedbami neposredno na naslov: The Merclant's Association of New-York, New-York, E. U. A. — Woolworth Building, 233 Broadway.

Zaščitna znamka za češkoslovaško kvalitetno blago. Češkoslovaški industrijski in trgovski krogi razmotrivajo predlog, ki je v zvezi s francosko prošnjo za priznanje francoske zaščitne znamke Unis in po kojem naj se tudi češkoslov. kvalitetnemu blagu poleg mednarodne označbe »Made in Czekoslovakia« prizna posebna zaščitna znamka. S to znamko bi bilo označeno blago posebne kvalitete, na primer žatski hmelj, sladkor iz Hane itd., s čimer bi se to blago zlasti pri izvozu takoj ločilo od slabšega kvalitetnega blaga. Parkrat smo že pisali, da se je Češkoslovaška zelo trudila doseči zaščito za označbo »plzensko pivo«, da se ji pa to ni posrečilo.

Denarstvo.

Pred končno stabilizacijo lire. Poročila iz Rima javljajo, da so predela za končno stabilizacijo lire toliko napredovala, da je računati s skorajšnjim uveljavljenjem. Poleg velikih deviznih zalog razpolaga notna banka tudi z velikimi krediti. Kot stabilizacijski tečaj hočejo porabiti sedanji tečaj lire. Lira že od letošnjega aprila nadalje ne kaže močnejšega kolebanja, giblje se med 89'40 do 89'20 lir za 1 angleški funt, v zadnjih dneh tudi med 89'12 in 89'15; pred letom si moral dati za 1 funt še 114 lir. Za italijansko gospodarstvo bo pomenila zakonita stabilizacija lire izpad činitelja nesigurnosti in se bo lira utrdila v svojih temeljih za obnovo inozemske trgovine. Domače težkoče pa s tem seveda še niso odpravljene, stabilizacijska kriza traja še naprej. Te težkoče so tudi odvrnile vlado od nameranih nadaljnih deflacijskih namenov in so bile povod, da bo sledila taktični stabilizaciji lire sedaj tudi zakonita stabilizacija.

Zastopstvo in poslovne zveze posreduje »Auslanddeutscher Wirtschafts- und Pressedienst — Wien I., Neuer Markt 9.« — Izdaja dvakrat mesečno posebno poročilo, v kojem so povpraševanja in ponudbe iz skoro vseh evropskih držav.

darskem polju. Bila je resna nevarnost, da ne bi avstrijski sledila tudi češka krona v brezno prepada, da ni leta 1921 finančni minister Rašin z močno in brezobzirno roko ustavil njeno hitro padanje. Ko je češki denar dosegel v Curihu rekordno nizko notiranje od 5 centov za 1 krono, se je posrečilo ne le ustaviti nevarno razveljavljenje krone, ampak doseči celo njeno znatno revalutacijo. Češka krona se je dvignila v teku malo mesecev od 5 na 20 v Curihu ter se je v poznejši dobi ustalila na okoli 15'30 frankov za 100 kron. Ta denarna sanacija je bila izvedena z vsobrezobzirnostjo in je imela na gospodarsko življenje dežele jako velik upliv že zaradi tega, ker se je revalutacija denarja izvršila v kratki dobi v dosti večji meri kot kje drugje. Ta gospodarska sanacija je imela za posledico dolgoletno gospodarsko depresijo. Položaj je bil v začetku posebno kritičen radi valutnega dumpinga v vseh sosednjih državah: v Avstriji, na Ogrskem, Poljskem in v Nemčiji, povsod je cvetela inflacijska konjunktura, ki je neznošno pritiskala na češko gospodarsko življenje. Češka je postala tedaj naenkrat ena izmed najdražjih dežel na svetu. Ta draginja ni dopustila dolgo časa uspešnega udeleževanja na proizvodnem polju. Denarno sanacijo v sosednjih državah je spremljala deflacijska kriza in stagnacija in tu se je izkazalo, kako je gospodarstvo Češkoslovaške tesno vezano s stanjem pri sosedih. Gospodarsko mrtvilo v Avstriji in potem v Nemčiji je uplivalo neugodno na razvoj na Češkem. K temu je doprinesel svoj del tudi inflacijski dumping v romanskih državah. Šele ko je z ustaljenjem denarne vrednosti tudi v teh državah prenehal vsak avlutarni dumping, se je pričel gospodarski položaj v srednji Evropi vidno boljšati. Gospodarska depresija radi denarne sanacije je trajala na Češkem dobrih 5 let. V tej dolgi dobi se je pa mogla ustvariti dobra zdrava podlaga za sigurno napredovanje, ko pride čas za to. In sedaj izgleda, da so se razmere razvile do te točke, kajti posebno v zadnjih mesecih je opaziti rastočo živahnost na vseh gospodarskih poljih in so v tem oziru vsa poročila zelo ugodna.

Koncesioniranje avstrijskih in italijanskih zavarovalnih družb v Češkoslovaški. Doslej nerešeno vprašanje v pristitvi inozemskih zavarovalnih družb v poslovanje v Češkoslovaški je sedaj deloma rešeno z dodelitvijo koncesij nekaterim avstrijskim in italijanskim družbam. Življensko zavarovanje so dovolili avstrijskim družbam Phönix, Anker in Donau, zavarovanje proti elementarnim škodam pa družbam Anglo Elementar, Phönix und Wiener ter Donau. Imena italijanskih družb, ki so pripuščene, nam niso znana. Obveznosti pripuščeni družb napram češkoslovaškim zavarovalnicam iz prejšnjih let je prevzel Phönix, ki bo izplačal zapadle zavarovalne vsote v čeških kronah. Odbite so bile prošnje sledečih avstrijskih zavarovalnih družb: Janus, Allianz und Gisela-Universale, Atlas in Niederösterreichische Lebensversicherung.

Gospodarska načela Amerike. O tej temi je zelo poučno predaval v Češkem narodnogospodarskem društvu v Pragi dr. Ladislav Dvořak, ki je bival štiri leta v Ameriki. Najprvo je govoril o zgodovinskem razvoju Zedinjenih držav in o vplivu narodovega značaja na gospodarska načela. Vpliv mentalitete ameriškega naroda na ameriško gospodarsko organizacijo je označil predavatelj kot merodajen pri vsej stvari; zato je tudi prenos ameriških načel (racionalizacija itd.) v Evropo tako težaven, ker je v Evropi pač druga mentaliteta. Po opisu socialnih razmer je razmotrival govornik povojno ameriško agrarno krizo, ko farmerji za zvišanje produkcije najetega posojila v znesku 5 milijonov dolarjev niso mogli več nositi, tako da je sledil splošen »krah«. Pri tem je propadlo 1100 bank. Tedaj je bilo v Zedinjenih državah 5 milijonov brezposelnih. Krizo so pa razmeroma hitro premagali in se je umaknila sedanji trajni konjunkturi. O organizaciji ameriškega trgovskega ministrstva, ki ga vodi H. Hoover, je poročal predavatelj, da je razdeljeno v 17 sekcij in da so na čelu vsake sekcije delegati posameznih industrijskih zvez. Vsak dan rešijo 7000 vprašanj interesentov.

P. n. trgovcem društvom in organizacijam!

KOLEDARJE za leto 1928

izvršuje v vseh oblikah tiskarna »MERKUR« v Ljubljani

Gregorčičeva ul. 23

Lastna knjigovoznica! Naročila sprejema in izvršuje koledarje že . . . sedaj . . .

RAZNO.

Gospodarska depresija in nje sanacija na Češkoslovaškem. Mlada češkoslovaška država je morala prestopiti v prvih povojnih letih težke preizkušnje na gospo-

VELETRGOVINA
kolonijalne
in špicerijske robe

IVAN JELAČIN
LJUBLJANA

ZALOGA
sveže pražene kave,
mletih dišav
in rudninske vode.

Točna in solidna posredništvo!
Zahlevajte cenik!

Borza dela v Mariboru. Od 6. do 12. novembra je pri mariborski borzi dela iskalo dela: 88 moških in 39 ženskih, tedaj 127 oseb. prostih mest je bilo 70, delo je dobilo 50 oseb, in sicer 30 moških in 20 ženskih, odpadlo jih je 34, odpotovalo pa 15 oseb. Od 1. januarja do 12. novembra pa je dela iskalo 4928 moških in 2671 ženskih, t. j. 7599 oseb, delo je bilo ponujeno 4437 osebam, delo pa je dobilo 2913 oseb in sicer 1619 moških in 1294 ženskih, iz evidence izbranih je bilo 2797 oseb, odpotovalo jih je pa 1340 oseb.

Pri mariborski borzi dela dobijo delo: 4 hlape, 6 viničarjev, 3 majarji, 2 pečarja, 4 kolarji za Srbijo, 10 strojnih ključavničarjev za Srbijo, 2 ključavničarja za orodje, 1 mlinar, 1 krojač, 1 kovinotlačitelj, več vajencev (pekovske, ključavničarske, mlinarske, natakarske, mizarske in krojaške obrti), kakor tudi 4 kmečke dekletke, 5 kuharic, 5 služkinj, 2 vzgojiteljice, 2 varuški, 1 kuharica v hotel, 1 hotelska sobarica, 5 šteparic za gornje dele čevljev, 1 postrežnica, 1 trgovska vajenka, 1 šiviljska vajenka, 1 pletarska vajenka in 1 poslovodkinja s kavčijo.

Po svetu. S 1. novembrom datirano zadnje ameriško poročilo o pridelku bombaža z 12,842.000 balami, za 164.000 bal več kot v poročilu 1. oktobra, je precej vplivalo na oblikovanje bombaževih cen. — 20 milijonsko dolarsko posojilo Severo-nemškega Lloydja v Newyorku je bilo takoj prepisano. Podpisi so prihajali iz vseh delov Amerike in iz Evrope.

— 7. t. m. je bilo v obtoku za 4020½ milijona nemških državnih bankovcev; denarno kritje je znašalo 46,1%, z devizami vred pa 53,5%. — Industrija poljedelskih strojev v Češkoslovaški kljub ugodni prodaji ni v dobrem finančnem položaju. Vse tovarne so zelo zadolžene in komaj odplačujejo obresti in amortizacijske zneske. Izvoz češkoslovaških strojev v Rusijo je popolnoma prenehal. Neka angleška družba je kupila 225.000 starih in novih delnic družbe Waggon Lits in bo ustanovila novo podjetje, imenovano International Sleeping Cars Trust (sleep = spati, car = voz, vagon). Nova družba bo razpolagala s kapitalom 5,250.000 funtov. — Gospodarska pogajanja med Avstrijo in Jugoslavijo bodo zelo težavna; zlasti gre za importno carino na živino in živalske produkte. — Praška borza je imela v oktobru rekordni promet, napravljenih je bilo ca 117.000 zaključkov s ca 1850 milijoni Kč. — Pogajanja za ustanovitev tekstilnega kartela Avstrije, Ogrske in Češkoslovaške zasleduje Jugoslavija z velikim zanimanjem. V Beogradu se je vršila konferenca zastopnikov jugoslovenske tekstilne industrije in so sklenili, da pristopi tudi Jugoslavija k imenovanemu kartelu, če bodo imela pogajanja pozitiven rezultat. — Neznani nakupovalec zlata v Londonu je nakupoval, kakor se sedaj sodi, v prvi vrsti na račun Belgijske banke, koje zlate zaloge so v oktobru narasle za 17,300.000 belg (1 belga = 5 belgijskih frankov) ali za 500.000 funtov. — V poljskem-gornjesleskem okraju so nakopali v oktobru 2,507.000 ton premoga, prodali so ga pa 890.000 ton. — Poljska banka bo izplačala najbrž 14 odstotno dividendno, lani je bila 10 odstotna. — Pri ugotovitvi uvoza umetne svile v U. S. A. so dognali, da je avstrijska umetna svila najcenejša. Za Avstrijo pride Belgija; najbolj draga je Nemčija. — Avstrijska carinska tarifa iz leta 1925 je vsled sprememb iz novih trgovinskih pogodb in carinsko-tarifnih novel zastarela. Zato bodo izdali še v tekočem mesecu nov seznam carinske tarife, po stanju s 30. nov. — Velik angleški konsorcij tekstilne industrije, ki razpolaga z delniško glavnico 15 milijonov funtov, hoče ustanoviti na Ogrskem veliko tekstilno tovarno; gre za bombaževo predilnico, ki bo delala s 150.000 vreteni, za bombaževo tkalnico itd. Angleški konsorcij namerava v prvih vrstih izdelovati one fine tekstilije, ki jih na Ogrskem še ne izdelujejo in ki ne oskrbujejo samo ogrskega trga, temveč tudi ves balkanski trg. — Beremo, da Čehi

železnice ne bodo dali v zakup. Dobili in proučili so več ponudb, konkretnih pogajanj pa niso pričeli še z nobeno skupino. — V Voronovo metodo pomlajene ovee v Južni Algeriji izkazujejo za 10 kg večjo težo in 700 gramov več volne. — Od 1. januarja naprej bodo izhajala poročila češkoslovaške narodne banke tudi v nemškem jeziku; doslej izhajajo v češčini, angleščini in fracosščini. — Pogajanja Rusov in Amerikancev za najetje 100 milijonskega dolarskega posojila so se razbila. — Dunajska tvrdka Müller Aichholz se je poravnala; upniki dobijo 10 odstotkov v gotovini, 22% v delnicah, ostalo iz uporabe drugih delnic tvrdke. — Poljska tekstilna industrija se pogaja v Ameriki za velike dolgoročne kredite; posebej se se pogaja tekstilna industrija v Lodzu za posojilo 10 milijonov dolarjev v namene obratovalne racionalizacije.

TRŽNA POROČILA.

Mariborski trg dne 12. novembra 1927. Trg je bil vsled prejšnjega dvodnevnega zelo slabega vremena slabo založen, pa tudi slabo obiskan, kajti kmetje so pripeljali le 11 z zeljnatiimi glavami in drugo zelenjavo naloženih voz na trg. Perutnine in sadja je bilo malo, pač pa padla temperatura (+ 2° C) privabila 60 slaninarjev v mesto. Tem pa so bile odkazane stojnice na Vojašniškem trgu, kateri je bil premajhen, pa tudi ni bil dobro urejen, kar je vzbudilo ne le pri slaninarjih, temveč tudi pri ostalem ljudstvu veliko nevoljo. Slaninarji so prodajali meso in slanino po običajnih cenah, domači mesarji pa govedino po Din 8 do 15, teletino po 15 do 20, svinjino pa po 17 do 22 za kg. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice. Cene so bile: Krompirju Din 1.50 do 1.75, kislemu zelju 4, kislji repi 2, paradižnikom 4, zeleni papriki 8 do 10, medu 25 do 35, maslu 36 do 46, kuhanemu 48 do 50, čajnemu 50 do 55 za kg, zeljnatiim glavam 0'50 do 4, ohrovtu 0'50 do 0'75, glavniati solati in endiviji 0'50 do 2 za komad, mleku 2'50 do 3, smetani 12 do 14, oljnemu olju 20 do 26, bučnemu olju 20 do 24 za liter. Sadje: jabolkam 4 do 8, bruskam 6 do 10, posušenim hruškam 10 do 15'50, grozdju 18 do 20 za kg, limonam 0'75 do 1'50 za komad. Cvetlicam, katerih je bilo pičlo malo 0'25 do 6, z lonci vred 15 do 50 Din za komad. — Lončena in lesena roba, katere je bilo tudi zelo malo na trgu, se je prodajala po Din 1 do 50, brezove metle 2'25 do 6 Din komad, koruzna slama 25 do 35 Din vreča.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo 9. t. m. so kmetje pripeljali 7 voz sena in 4 voze slame na trg. Cene so bile senu Din 60 do 82'50, slami pa Din 35 do 45 za 100 kg. V soboto 12. t. m. pa vsled prejšnjega slabega vremena ni bilo niti enega voza sena niti slame na trgu.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobava poštnih prometnih kart. Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani razpisuje drugo pismeno dražbo za dobavo 25.000 komadov poštnih prometnih kart naše države. Dražba bo dne 28. novembra t. l. ob 11. uri v pisarni poštne direkcije v Ljubljani, Sv. Jakoba trg št. 2, soba št. 42. 5% (inozemci 10%) kavcije se mora položiti najkasneje do 10. ure na dan dražbe pri pomožnem uradu poštne direkcije v Ljubljani, kjer se lahko vpogledajo in kupijo pogoji.

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Vrtniku sprejema do 19. novembra t. l. ponudbe glede dobave eternita: do 26. novembra t. l. glede dobave povodcev in vrvi za vprego; do 2. decembra t. l. pa glede dobave moke. — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 21. novembra t. l. ponudbe glede dobave 100 omotov lepenke in 2500 kg mašinskega olja; do 22. novembra t. l. glede dobave 20.400 kg krušne moke; do 23. novembra t. l. pa glede dobave 1000 kilogramov cilindričnega olja. — Direkcija državnih rudarskih preduzeč v Sarajevu sprejema do 25. novembra t. l. ponudbe glede dobave enega transformatorja in 1 električnega motorja. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 23. novembra t. l. pri Mašinskem odelenju Generalne direkcije državnih železnic v Beogradu glede dobave večje množine premoga in briketov. — Dne 3. decembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave materiala za gornji ustroj. — Dne 2. decembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave pločevine in barve; dne 3. decembra t. l. glede dobave železa. — Dne 6. decembra t. l. pri Oblastnem odboru Sremske Oblasti v Vukovaru glede dobave parnega valjarja. — Dne 7. decembra t. l. pri upravi barutane v Kamniku glede dobave platna, surovega sukanca, preje od jute, žvepla, kalijevega solitra itd.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

RAZPIS.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo
v Ljubljani
razpisuje oddajo

**mizarskih, ključavničarskih
in pečarskih del**

za stanovanjsko hišo na Bleiweisovi cesti.

Vsi potrebni podatki se dobe med uradnimi urami v zborničnem uradu, Beethovnova ulica, od dneva razpisa dalje.

Rok za oddajo ofert poteče dne 21. novembra t. l. opoldne.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo
v Ljubljani.

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

**špicerijsko
blago**

raznovrstno iganje,
moko in deželne pri-
delke. — Raznovrstno
rudninsko vodo.

Lastna pražarna za ka-
vo in mlin za dišave s
električnim obratom.
Ceniki na razpolago!

Vse vrste trgovske knjige kot: ameriški
journali, glavne knjige, blagajniške
knjige, vsakovrsne štruce, bloke, mape
kakor tudi vse vrste šolske zvezke vam
nudi s svojimi prvovrstnimi izdelki naj-
ugodnejše

A. JANEŽIČ, Ljubljana

Florijanska ulica št. 14

knjigovoznica, industrija šolskih
zvezkov in trgovskih knjig.

Na veliko!

Na malo!

Trstje za strope

naročajte le pri domači tvornici

JOS. R. PUH -- LJUBLJANA
Gradaška ulica 22 - Telefon 2513

katera edina izdeluje to blago iz najboljšega zdravega
materijala, močno pleteno s pobakreno žico. Originalni
zavitki s točno kvadraturto, o čemer se pri nakupu tega
blaga vedno prepričajte! — Cene konkurenčne.

„Trgovski list“

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

se priporoča p. n. trgovcem, indu-
strijcem in obrtnikom za naroča-
nje, razširjanje in inseriranje.

TISKARNA MERKUR LJUBLJANA
GREGORČIČEVA 23

TRG.-IND. D. D.

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin. * Tiska časopise, knjige,
brošure, cenike, tabele, vabila, lepake, posetnice itd. * LASTNA KNJIGOVZNIKA. * TELEFON. ŠT. 2513.

Ureja ANTON PODGORŠEK. — Za Trgovsko-industrijsko d. d. »MERKUR« kot izdajatelja in tiskarja: A. SEVER, Ljubljana.